

ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԻ ՁԵՎՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ք. Երևան

«~~31~~» հունվարի 2025 թ.

Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունը (այսուհետ՝ պետական մարմին), ի դեմս գլխավոր քարտուղար Հասմիկ Հակոբյանի, որը գործում է պետական մարմնի կանոնադրությա հիման վրա, մի կողմից, և «Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ կազմակերպություն), ի դեմս կազմակերպության տնօրեն Խաչիկ Հարությունյանի, որը գործում է կազմակերպության կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից (այսուհետ միասին՝ կողմեր), հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2024 թվականի դեկտեմբերի 27-ի N 2060-Ն որոշումը (այսուհետ՝ որոշում)՝ որոշման «1075. Մշակութային ժառանգության ծրագիր» ծրագրի «11001. Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական աշխատանքներ» միջոցառման (այսուհետ՝ ծրագիր) իրականացման նպատակով կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ պայմանագիր)՝ հետևյալի մասին.

1. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՆ

1.1. Սույն պայմանագրով պետական մարմինը պարտավորվում է ծրագրի իրականացման նպատակով կազմակերպությանը հատկացնել սույն պայմանագրով սահմանված վճարը, իսկ կազմակերպությունը պարտավորվում է սույն պայմանագրով սահմանված վճարի դիմաց սույն պայմանագրով սահմանված կարգով ու ժամկետում կատարել սույն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները և իր կանոնադրությամբ նախատեսված գործառույթները, այդ թվում պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական աշխատանքներ և այլ գործառույթներ (այսուհետ՝ միջոցառումներ)՝ ըստ սույն պայմանագրի անբաժանելի մաս կազմող՝

1.1.1. կանխատեսվող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ցուցանիշների՝ համաձայն Հավելված N 1-ի,

1.1.2. ֆինանսական պարտավորությունների կատարման ժամանակացույցի՝ համաձայն Հավելված N 2-ի:

2. ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

2.1. Պետական մարմինն իրավունք ունի՝

2.1.1. ցանկացած ժամանակ (այդ թվում՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարության և պետական այլ մարմինների միջոցով) ստուգելու կազմակերպության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու վերջինիս գործունեությանը, ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացնել ներքին աուդիտ,

2.1.2. կազմակերպությունից պարբերաբար պահանջել ու ստանալ տեղեկատվություն սույն պայմանագրի կատարման ընթացքի մասին,

2.1.3. սույն պայմանագրով սահմանված պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում չընդունելու իրականացված միջոցառումները՝ իր հայեցողությամբ սահմանելով թերությունների անհատույց վերացման ողջամիտ ժամկետ, և կազմակերպությունից պահանջելու վճարել սույն պայմանագրի 6.4-րդ կետով նախատեսված տուգանքը, իսկ սույն պայմանագրով նախատեսված հաշվետվությունների ներկայացման համար սահմանված ժամկետները չպահպանելու դեպքում՝ սույն պայմանագրի 6.5-րդ կետով նախատեսված տույժերը,

2.1.4. առանց իրականացված միջոցառումների արդյունքների դիմաց գումար տրամադրելու՝ միակողմանի լուծելու սույն պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել պատճառված վնասները, եթե՝

ա. առանց հիմնավոր պատճառի կազմակերպությունը ժամանակին չի սկսում միջացառման իրականացումը, կամ միջոցառման իրականացման ժամանակ ակնհայտ է դառնում, որ այն պատշաճ չի իրականացվելու,

բ. կազմակերպությունը երկու և ավելի անգամ խախտել է ծրագրով նախատեսված առանձին միջոցառումների իրականացման ժամկետները (սույն պայմանագրով կամ կանոնադրությամբ միջոցառումների իրականացման ժամկետներ նախատեսված լինելու դեպքում),

գ. իրականացված միջոցառումները չեն համապատասխանում ծրագրով սահմանված պահանջներին,

2.1.5. կազմակերպության կողմից սույն պայմանագրի պահանջները չկատարելու դեպքում դադարեցնելու ֆինանսավորումը՝ մինչև թերությունների վերացումը,

2.1.6. կազմակերպության կողմից սույն պայմանագրով նախատեսված միջոցառումների ֆինանսական ծախսեր ենթադրող ոչ ֆինանսական ցուցանիշների թերակատարման դեպքում պահանջելու հետ վերադարձնել համապատասխան չափով հաշվարկված գումարը, կամ նշված գումարի չափով պակասեցնելու հետագա տարիների ֆինանսավորումը, կամ հետագա տարիների պայմանագրերով պարտավորեցնել լրացնելու ոչ ֆինանսական ցուցանիշների թերակատարումը,

2.1.7. սույն պայմանագիրն օրենքով կամ սույն պայմանագրով նախատեսված հիմքերով լուծելու դեպքում պահանջելու իրեն հանձնել անավարտ միջոցառումների արդյունքները,

2.1.8. սույն պայմանագրի 2.4-րդ կետով նախատեսված պարտավորությունները վերանայել (փոփոխություն կատարել) նախորդ տարվա հաշվետվությունների արդյունքների հիման վրա:

2.2. Կազմակերպությունն իրավունք ունի՝

2.2.1. պետական մարմնից պահանջելու ընդունել սույն պայմանագրի 1.1-ին կետում նշված և կազմակերպության կողմից պատշաճ ձևով ու կարգով կատարված միջոցառումները,

2.2.2. պետական մարմնից պահանջելու վերացնել կազմակերպության գործողություններից (անգործությունից) անկախ՝ պետական մարմնի մեղքով սույն

պայմանագրի կատարման համար առաջացած խոչընդոտները կամ վերանայել սույն պայմանագրի պայմանները,

2.2.3. իրականացված միջոցառման արդյունքները պետական մարմնի կողմից ընդունվելու և պետական մարմնի կողմից գումարները չվճարվելու դեպքում միակողմանի լուծելու սույն պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել իրեն պատճառված վնասները,

2.2.4. վաղաժամկետ լուծել սույն պայմանագիրը՝ սույն պայմանագրով կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և դեպքերում:

2.3. Պետական մարմինը պարտավոր է՝

2.3.1. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և (կամ) ծրագրով նախատեսված դեպքերում իր և կազմակերպության կանոնադրություններով սահմանված իրավասությունների շրջանակներում աջակցել կազմակերպությանը, այդ թվում՝ կազմակերպությանը ցուցաբերել մեթոդական և կազմակերպական օգնություն,

2.3.2. ընդունել սույն պայմանագրի պահանջներին համապատասխան կազմակերպության կողմից պատշաճ ձևով ու կարգով կատարված միջոցառումները և հաշվետվությունները,

2.3.3. կատարել ծրագրի (առանձին միջոցառումների) իրականացման մոնիթորինգ՝ անհրաժեշտության դեպքում համագործակցելով այլ պետական կառավարման մարմինների հետ,

2.3.4. իրականացված միջոցառումների մասին ներկայացված հաշվետվությունների վերաբերյալ համապատասխան որոշում ընդունել դրանք ստանալու օրվանից մինչև 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հաշվետվություններում թերություններ հայտնաբերվելու դեպքում դրանք վերադարձվում են լրամշակման՝ դրա համար սահմանելով խելամիտ ժամկետներ: Եթե իրականացված միջոցառումների ներկայացված հաշվետվությունները համապատասխանում են ծրագրի և սույն պայմանագրի պահանջներին, ապա դրանք ընդունվում են,

2.3.5. իրականացնել սույն պայմանագրով նախատեսված այլ աշխատանքներ:

2.4. Կազմակերպությունը պարտավոր է՝

2.4.1. ապահովել կազմակերպության գործունեությունը կազմակերպության կանոնադրական նպատակներին և խնդիրներին համապատասխան,

2.4.2. ժամանակին, պատշաճ ձևով ու կարգով կատարել սույն պայմանագրի 1.1-ին կետով նախատեսված միջոցառումները՝ «*օրենսդրության և իրավական այլ ակտերին համաձայն*»,

2.4.3. սահմանված կարգով ապահովել սույն պայմանագրի Հավելված N 3-ով նախատեսված հուշարձանների պահպանական գոտիների լրամշակումը, կազմումը, նախագծումը և թողարկումը (A3) ֆորմատի, հուշարձանների հաշվառումը, վկայագրերի լրամշակումը և կազմումը,

2.4.4. ապահովել «Հուշարձան» տարեգրքի «ԻԳ» և «ԻԴ» հատորների հրատարակումը,

2.4.5. ապահովել հուշարձանների տարածքներում պեղման և հետախուզման աշխատանքների իրականացումը՝ համաձայն սույն պայմանագրի Հավելված N 3-ի,

2.4.6. ապահովել հայկական պատմամշակութային ժառանգության գիտատեղեկատու շտեմարանի կազմումը, թվայնացումը,

2.4.7. կազմել վտանգված, հրատապ կազմման կարիք ունեցող պատմամշակութային հուշարձանների պահպանական գոտիների նախագծերը,

2.4.8. օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել սույն պայմանագրի Հավելվածի N 3-ի 7-րդ մասով նախատեսված պեղման և ամրակայման աշխատանքները,

2.4.9. իրականացնել ծրագրերի հանրայնացման անհրաժեշտ գովազդատեղեկատվական արշավներ սոցիալական հարթակներում (տոմսերի վաճառքի հարթակները սոցիալական հարթակներ չեն համարվում): Միջոցառումների իրականացման մասին իրազեկման բոլոր հարթակների տեսանելի վայրում (ազդագրեր, հրավիրատոմսեր, պաստառներ՝ ներառյալ էլեկտրոնային տարբերակները) պարտադիր կերպով հրապարակել ՀՀ զինանշանը և պետական մարմնի անվանումը՝ պահպանելով «Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները:

Գովազդատեղեկատվական բնույթի այլ հրապարակումներում (մամուլի հրապարակումներ, համերգային ծրագիր-բուկլետներ, տեսահոլովակներ, մամլո հաղորդագրություններ, ասուլիսներ, գրավոր և/կամ բանավոր այլ խոսք) կազմակերպությունը պարտավոր է ոչ միայն հրապարակել ՀՀ զինանշանն ու պետական մարմնի անունը, այլև նշել ԿԳՄՍՆ մասնակցության ձևաչափը (ԿԳՄՍՆ ֆինանսավորմամբ, ԿԳՄՍՆ աջակցությամբ), որը կարող է արտահայտվել ինչպես ուղղակի ֆինանսավորման, այնպես էլ թատերահամերգային դահլիճների տրամադրման և կազմակերպական այլ աջակցության տեսքով:

Համաֆինանսավորման դեպքում՝ պետական մարմնին տրամադրել ամբողջական տեղեկատվություն՝ միջոցառումներին աջակցող կազմակերպության(ների), ֆինանսավորման չափի և վերջինիս(ներիս) հետ ձեռք բերված այլ պայմանավորվածությունների մասին,

2.4.10. եռամսյակային հաշվետվություն ներկայացնել պետական մարմնին հրապարակային հարթակներում (կայքէջ, Facebook, Youtube, Instagram և այլն) կազմակերպության հետևորդների քանակի, ինչպես նաև յուրաքանչյուր միջոցառման գովազդային շահառուների (Like, Share) մասին,

2.4.11. սույն պայմանագրով սահմանված պարտավորություններն իրականացնել պետական մարմնի կողմից հաստատված մեթոդական ցուցումների, հրահանգների և այլ իրավական ակտերի (փաստաթղթերի) պահանջներին համապատասխան,

2.4.12. պետական մարմնին անհապաղ հայտնել սույն պայմանագրի կատարման համար առաջացած խոչընդոտների մասին և միաժամանակ ձեռնարկել իր կողմից հնարավոր բոլոր միջոցները՝ այդ խոչընդոտներն վերացնելու համար,

2.4.13. սույն պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովել միջոցառումների իրականացմանը վերաբերող փաստաթղթերին ծանոթանալու պետական մարմնի հնարավորությունը՝ վերջինիս կողմից գրավոր պահանջ ստանալու օրվանից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում,

2.4.14. իրականացնել միջոցառումների շրջանակներում պետական մարմնի կողմից տրամադրված գումարների հաշվապահական հաշվառման վարում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

2.4.15. պետական մարմնի պահանջով նրան հաղորդել տեղեկատվություն միջոցառումների կատարման ընթացքի մասին, ինչպես նաև ներկայացնել սույն պայմանագրի կատարմանը վերաբերող ֆինանսական և բովանդակային հաշվետվությունները (ծախսերը հիմնավորող հաշվապահական և այլ փաստաթղթերը գտնվում են կազմակերպության մոտ): Բովանդակային հաշվետվությամբ ներկայացվում է ամբողջական տեղեկատվություն միջոցառումների իրականացման, հրապարակման և ընթացքի, այդ թվում՝ արդյունքների գնահատման, մասնակիցների քանակի վերաբերյալ, կցելով համապատասխան նյութեր (լուսանկարներ, ազդագրեր, հրավիրատոմսեր, մամուլի հրապարակումներ և այլն, ներառյալ՝ իրազեկման բոլոր հարթակների տեսանելի վայրում պետական մարմնի վերաբերյալ այլ տեղեկատվական նյութեր)՝ էլեկտրոնային կրիչներով: Կազմակերպությունը պատասխանատվություն է կրում հաշվետվությամբ ներկայացված տվյալների իսկության համար,

2.4.16. պետական մարմնին ներկայացնել եռամսյակային ու տարեկան հաշվետվություններ՝ համաձայն ՀՀ ֆինանսների նախարարի 2013 թվականի փետրվարի 4-ի N 104-Ն և 2019 թվականի մարտի 13-ի N 254-Ն հրամանների, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ և իրավական այլ ակտերով նախատեսված ձևով ու կարգով: Փաստացի ծախսերը հիմնավորող հաշվապահական և այլ փաստաթղթերը գտնվում են կազմակերպությունում և վերջինս պատասխանատվություն է կրում հաշվետվությամբ ներկայացված տվյալների հավաստիության համար,

2.4.17. պետական մարմնի կողմից հաշվետվությունները չընդունվելու դեպքում անվճար՝ պետական մարմնի կողմից սահմանված ողջամիտ ժամկետում վերացնել արձանագրված անհամապատասխանությունները,

2.4.18. միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք բերել «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ պետության կարիքների համար կատարվող գնումների կանոններին համապատասխան, իսկ միջոցառումների համար կազմակերպության կողմից ընդգրկվող աշխատողների հետ աշխատանքային հարաբերությունները կարգավորել ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված կարգով,

2.4.19. պետական մարմնի հետ նախապես համաձայնեցնել նրա իրավասությանը վերապահված հարցերի լուծման տարբերակները,

2.4.20. կատարել պետական մարմնի կողմից բացահայտված թերությունների վերացման նպատակով տրված ցուցումները,

2.4.21. սույն պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պետական մարմնի հաստատմանը ներկայացնել կազմակերպության ֆինանսատնտեսական գործունեության նախահաշիվը՝ համապատասխան հիմնավորումներով: Նախահաշվի յուրաքանչյուր ծախսային ուղղության մեջ կատարվող փոփոխությունը նախապես՝ մինչև փաստացի ծախսերի կատարումը օրենսդրությամբ

սահմանված կարգով համաձայնեցնել պետական մարմնի հետ: Նախահաշվում փոփոխությունների ներկայացման առաջարկի վերջնաժամկետն է 2025 թվականի դեկտեմբերի 15-ը,

2.4.22. սույն պայմանագրով նախատեսված միջոցառումների տարեկան արդյունքները պետական մարմնի կողմից ընդունվելուց հետո կազմակերպությունը միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջացած տնտեսումները (խնայողությունները) վերադարձնում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ ոչ ուշ, քան մինչև 2026 թվականի հունվարի 24-ը:

3. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳԻՆԸ ԵՎ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՐԳԸ

3.1. Սույն պայմանագրի 1.1-ին կետում նշված միջոցառումների իրականացման համար պետական մարմինը կազմակերպությանն է վճարում **106465.2** հազար (հարյուր վեց միլիոն չորս հարյուր վաթսուներեք հազար երկու հարյուր) դրամ՝ (ներառյալ հարկերը, տուրքերը և պարտադիր այլ վճարները): Այդ գումարի չափը կարող է փոփոխվել սույն պայմանագրով, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հիմքերով ու կարգով:

3.2. Սույն պայմանագրի 3.1-ին կետում նշված գումարը պետական մարմինը կազմակերպությանն է վճարում սույն պայմանագրի Հավելված N 2-ով սահմանված ժամկետներում, կազմակերպության՝ սույն պայմանագրում նշված գանձապետական հաշվեհամարին փոխանցումներ կատարելու եղանակով:

3.3. Կազմակերպության կողմից միջոցառումների կատարման՝ սույն պայմանագրով սահմանված ցուցանիշներն ու պայմանները խախտելու դեպքում պետական մարմինն իրավունք ունի վերանայել սույն պայմանագրի 3.1-ին կետում նշված գումարի չափը և դրա վճարման ժամանակացույցը:

3.4. Համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության 2025 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 23-րդ մասի՝ հաշվարկված ԱԱՀ-ի գծով լրացուցիչ հատկացումները չեն կարող ուղղվել այլ նպատակների և չօգտագործված գումարները 2025 թվականի ընթացքում ենթակա են վերադարձման ՀՀ պետական բյուջե:

4. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԺԱՄԿԵՏԸ

4.1. Սույն պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում կողմերի ստորագրման պահից, տարածվում է 2025 թվականի հունվարի 1-ից ծագած իրավահարաբերությունների վրա և գործում է մինչև կողմերի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջ ծավալով կատարումը:

5. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

5.1. Սույն պայմանագրի 1-ին կետում նշված և կատարված միջոցառումների մասով կազմակերպությունը, ոչ ուշ, քան յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող ամսվա 10-ը, իսկ տարեկան կտրվածքով ոչ ուշ, քան 2026թ. հունվարի 20-ը պետական մարմնին է

ներկայացնում ոչ ֆինանսական ցուցանիշների կատարման վերաբերյալ հաշվետվությունը՝ համաձայն Հավելված N 4-ի: Տարեկան ցուցանիշների և հաշվետվության ամփոփման արդյունքում տրված դրական եզրակացության հիման վրա պետական մարմնի կողմից կազմվում է հանձնման-ընդունման արձանագրություն՝ համաձայն Հավելված N 5-ի:

5.2. Սույն պայմանագրի Հավելված N 1-ում ներառված ցուցանիշներում չեն կարող ներառվել պետական, համայնքային և այլ ֆինանսավորմամբ իրականացվող այլ ծրագրերի (մրցույթով և առանց մրցույթի դրամաշնորհի ձևով հատկացվող ֆինանսավորում և այլն) արդյունքները:

6. ԿՈՂՄԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

6.1. Սույն պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունները կողմերը պարտավոր են կատարել պատշաճ և սահմանված ժամկետներում: Դրանք ոչ պատշաճ կամ ժամկետանց կատարելու, չկատարելու կամ կատարելուց խուսափելու դեպքում, ինչպես նաև իրենց գործողություններով կամ անգործությամբ սույն պայմանագրի կատարման համար խոչընդոտներ ստեղծելու, մյուս կողմին վնաս պատճառելու կամ կանխատեսվող եկամուտներից զրկելու համար կողմերից յուրաքանչյուրը կրում է պատասխանատվություն մյուս կողմին պատճառած վնասների և բաց թողնված օգուտների լրիվ ծավալով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

6.2. Սույն պայմանագիրը կարող է վաղաժամկետ լուծվել կողմերից որևէ մեկի նախաձեռնությամբ՝ մյուս կողմի՝ սույն պայմանագրի պայմանները խախտելու դեպքում: Այդ ժամանակ նախաձեռնող կողմը պետք է ստանա վնասների և բաց թողնված (չստացված) եկամուտների լրիվ չափով փոխհատուցում:

6.3. Սույն պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարեցնելը կամ լուծելը կողմերից որևէ մեկի համար այն կատարել շարունակելը աննպատակահարմար լինելու դեպքում կամ այլ պատճառաբանությամբ չի թույլատրվում: Նման դեպքում մյուս կողմն իրավունք ունի կամ ստանալ սույն պայմանագրի 6.1-ին կետով նախատեսված լրիվ փոխհատուցումը, կամ պահանջել սույն պայմանագրի հարկադիր կատարումը:

6.4. Սույն պայմանագրի 1.1-ին կետով նախատեսված պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարման դեպքում, ինչպես նաև սահմանված ժամկետները կազմակերպության կողմից չպահպանելու դեպքում վերջինս պետական մարմնին վճարում է տուգանք՝ ոչ պատշաճ կատարված պարտավորության համար նախատեսված գումարի 0.5 (զրո ամբողջ հինգ տասնորդական) տոկոսի չափով, իսկ սահմանված ժամկետները խախտելու դեպքում՝ ժամկետների խախտմամբ իրականացված պարտավորության համար նախատեսված գումարի 0.5 (զրո ամբողջ հինգ տասնորդական) տոկոսի չափով՝ ուշացված յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա համար:

6.5. Սույն պայմանագրով նախատեսված հաշվետվությունների ներկայացման համար սահմանված ժամկետները չպահպանելու դեպքում կազմակերպությունը պետական մարմնին վճարում է տույժ՝ պայմանագրի գնի 0.05 (զրո ամբողջ հինգ հարյուրերորդական) տոկոսի չափով՝ ուշացված յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա համար: Ընդ որում, սույն կետով սահմանված տույժերը վերաբերում են պետական մարմնին ներկայացվող ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ՝ բովանդակային հաշվետվություններից յուրաքանչյուրին:

6.6. Սույն պայմանագրով կազմակերպության կողմից ստանձնված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու հիմքով սույն պայմանագիրը միակողմանի լուծելու մասին ծանուցումը պետական մարմինը հրապարակում է իր պաշտոնական կայքում՝ նշելով հրապարակման ամսաթիվը: Կազմակերպությունը համարվում է սույն պայմանագիրը միակողմանի լուծելու մասին պատշաճ ծանուցված՝ ծանուցումը կայքում հրապարակվելուն հաջորդող օրվանից: Սույն պայմանագիրը միակողմանի լուծելու մասին ծանուցումը կայքում հրապարակվելու օրը ուղարկվում է նաև կազմակերպության էլեկտրոնային փոստին:

6.7. Սույն պայմանագրի կնքումից հետո 3-օրյա ժամկետում կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, կազմակերպության կողմից դրամաշնորհի ստանալու համար ներկայացված ծրագիրը հրապարակվում են պետական մարմնի պաշտոնական ինտերնետային կայքէջում:

6.8. Կազմակերպությունը սույն պայմանագրով նախատեսված ժամկետներում պետական մարմնին ներկայացնում է միջոցառումների կատարման վերաբերյալ հաշվետվություն, որը պետական մարմնի կողմից ընդունվելուց հետո 3-օրյա ժամկետում հրապարակվում է պետական մարմնի պաշտոնական ինտերնետային կայքէջում՝ բացառությամբ անձի եկամուտներին վերաբերող դրամաշնորհային պայմանագրերի:

7. ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԸ

7.1. Պետական մարմինը միջոցառումների իրականացման արդյունքների համապատասխանության գնահատման նպատակով իրականացնում է մոնիթորինգ:

7.2. Մոնիթորինգն իրականացվում է պետական մարմնի և (կամ) նրա կողմից լիազորված անձի կողմից:

7.3. Մոնիթորինգի իրականացման ընթացքում բացահայտված թերացումների ու բացթողումների շտկման նպատակով կազմակերպությանը տրվում են ցուցումներ, և կատարվում են առաջարկություններ:

7.4. Պետական մարմինը ցանկացած ժամանակ կարող է միջոցառումների շրջանակներում իրականացնել մոնիթորինգ՝ ուսումնասիրելով միջոցառումներին առնչվող ցանկացած փաստաթղթեր և նյութեր:

7.5. Մոնիթորինգի իրականացման ընթացքում կազմակերպությունից կարող են պահանջվել գրավոր ու բանավոր պարզաբանումներ և բացատրություններ:

8. ԱՆՀԱՂԹԱՀԱՐԵԼԻ ՈՒԺԻ ԱՋԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՖՈՐՍ-ՄԱԺՈՐ)

8.1. Սույն պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներն են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրության հայտարարումը, քաղաքական հուզումները,

գործադրույնները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը: Եթե անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 ամսվանից ավելի, ապա կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի լուծելու պայմանագիրը՝ դրա մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

9. ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

9.1. Սույն պայմանագրում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումներն իրավաբանական ուժ ունեն, եթե կազմված են գրավոր և ստորագրված են կողմերի կողմից:

9.2. Սույն պայմանագիրը կնքվում է սույն պայմանագրի կողմերի թվին համապատասխան թվով օրինակով, որոնք ունեն հավասարազոր իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է պայմանագրի մեկ օրինակ:

9.3. Սույն պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների չկատարման հետ կապված, ինչպես նաև սույն պայմանագրով չնախատեսված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

10. ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԱՍՑԵՆԵՐԸ, ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 3,
Կառավարական 2-րդ շենք
ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
Հ/Հ 900011032654
ՀՎՀՀ 02698732

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն»
ՊՈԱԿ
ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3
ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
Հ/Հ 900018001785
ՀՎՀՀ 02511444
Հեռ.՝ 010 52-66-18

Գլխավոր քարտուղար՝

_____ Հ. Հակոբյան
(ստորագրություն)

Կ.Տ.

Տնօրեն՝

_____ Մ. Հարությունյան
(ստորագրություն)

Կ. Տ.

2025 թվականին «Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կանխատեսվող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ցուցանիշները

Ցուցանիշներ	Քանակ
Նախագծված և թողարկված հուշարձանների պահպանական գոտիներ, քանակ	170
Դասակարգված և ցուցակագրված հուշարձաններ, քանակ	90
Հաշվառվող, լրամշակվող և վկայագրվող հուշարձաններ, քանակը	100
Հայկական պատմամշակութային ժառանգության գիտատեղեկատու շտեմարանում թվայնացված վավերագրեր, քանակ	410
Վտանգված և վերականգնվող պատմամշակութային անշարժ հուշարձանների պեղումներ, թիվ	5
«Հուշարձան» տարեգրքի հրատարակումներ, թիվ	2
Հայաստանի Հանրապետության պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակի վերանայում: Երևան քաղաք, քանակ	270
Սփյուռքի և Լեռնային Ղարաբաղի պատմամշակութային ժառանգության խնդիրների մշտադիտարկում, քանակ	220
- Հիմնական գործունեությունից ստացվող եկամուտներ (հազար դրամ)	3000.0
- Այլ մշակութային գործունեությունից ստացվող եկամուտներ (հազար դրամ)	32000.0

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
 Հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 3,
 Կառավարական 2-րդ շենք
 ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
 Հ/Հ 900011032654
 ՀՎՀՀ 02698732

Գլխավոր քարտուղար՝

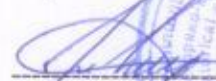

 Վ. Տարգսյան
 (ստորագրություն)

Կ.Տ.

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն»
 ՊՈԱԿ
 ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3
 ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
 Հ/Հ 900018001785
 ՀՎՀՀ 02511444
 Հեռ.՝ 010 52-66-18

Տնօրեն՝

 Խ. Հարությունյան
 (ստորագրություն)

Կ.Տ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒՅՑ

Կազմակերպության անվանումը՝ «Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ

Բյուջետային ծախսերի գործառնական դասակարգման՝

Ծրագիր 1075	Միջոցառում 11001	Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական աշխատանքներ															
		Նախատեսվում է ֆինանսավորել Հայաստանի Հանրապետության 2025 թվականի պետական բյուջեից, այդ թվում ըստ ամիսների /անդրական/															
Ձեռք բերվող ապրանքի, աշխատանքի, ծառայության անվանումը	Բյուջետային ծախսերի տես. դասակարգման հորվածը	I եռամսյակ					I կիսամյակ					9 ամիս			տարի		ԸՆԴԱՄԵՆԸ
		հունվար	փետրվար	մարտ	ապրիլ	մայիս	հունիս	հուլիս	օգոստոս	սեպտեմբեր	հոկտեմբեր	նոյեմբեր	դեկտեմբեր	14	15		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Ընթացիկ դրամաշնորհներ պետական և համայնքային ոչ արևտրային	4637	0,0	10646,5	21293,0	30165,1	39037,2	47909,3	56781,4	65653,5	74525,6	85172,1	95818,7	106465,2	106465,2			
Ընդամենը		0,0	10646,5	21293,0	30165,1	39037,2	47909,3	56781,4	65653,5	74525,6	85172,1	95818,7	106465,2	106465,2			

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Բ. Երևան, Վ. Սարգսյան 3 Կառավարական տուն 2

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

ՀՀ 900011032654

ՀՎՀՀ 02698732

Գլխավոր քարտուղար՝
Կ.Ս. Հակոբյան

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ
Բ. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

ՀՀ 900018001785

ՀՎՀՀ 02511444

Տնօրեն՝

Կ.Ս. Հարությունյան

Ա Ռ Ա Ջ Ա Դ Ր Ա Ն Ք

2025 թ. ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին
տրամադրված դրամաշնորհով կատարվելիք աշխատանքների

Մաս I. Հուշարձանների պետական հաշվառում /հաշվառվող, լրամշակվող և վկայագրվող հուշարձաններ/ - 100 հուշարձան.

Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2002 թ. ապրիլի 20-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» N 438 որոշմամբ հաստատված կարգի պահանջները, ինչպես նաև ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն (այսուհետ՝ նախարարություն) չհայտնաբերված հուշարձանների վերաբերյալ ներկայացված տեղեկատվությունը՝ դրանց պահպանության վիճակի կամ կարգավիճակի փոփոխությունների տվյալները արդիականացնելու, ճշտելու և լրամշակելու նպատակով՝ անհրաժեշտ է.

1. Կատարել ուսումնասիրություն երթուղային գիտարշավների միջոցով.

Հուշարձանների պահպանության վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվության ուսումնասիրում, գիտական արշավախմբերի կազմակերպում և ՀՀ համայնքների տարածքներում բնապայման տեղազննության կատարում, հայտնաբերում, նախկինում կազմված արխիվային և գիտական հրատարակություններում առկա տվյալների հետ համեմատություն և դրանց պահպանության վիճակի փոփոխությունների գրանցում, ճշտում, փաստագրում.

2. Վկայագրերի և վավերագրական փաստաթղթերի կազմում և լրամշակում.

2025 թվականին, ըստ **1-ին կետի** արդյունքների և առկա արխիվային փաստաթղթերի վերլուծության՝ հուշարձանների վկայագրերի տվյալների ճշգրտում և լրամշակում, այդ թվում՝ ՀՀ տարածքում հայտնաբերված պատմամշակութային արժեք ներկայացնող, նոր օբյեկտների վկայագրերի կազմման աշխատանքներ.

• թվով **100** վկայագրի կազմման, տվյալների ճշտման և լրամշակման աշխատանքներ, Աշխատանքներն իրականացնելու համար առաջնորդվել հետևյալ պահանջներով.

1) հուշարձանների վկայագրերի տվյալների ճշգրտման և լրամշակման, ինչպես նաև պատմամշակութային արժեք ներկայացնող նոր հայտնաբերված օբյեկտների վկայագրերի կազմման աշխատանքները կատարել Կարգի դրույթներին համապատասխան:

2) աշխատանքների նախնական փուլում ծանոթանալ առկա վկայագրերին (առավել վաղեմության սկզբունքով), փաստագրական նյութերին (գլխավոր հատակագծեր, հատակագծեր, չափագրություններ, գծանկարներ, լուսանկարներ և այլն), նոր հրատարակված մասնագիտական գրականությանը, գիտական շրջանառության մեջ գտնվող նյութերին, դրանցից քաղել անհրաժեշտ տվյալներ և օգտագործել աշխատանքում:

3) տեղում ուսումնասիրել հուշարձանները, գրանցել վկայագրմանը հաջորդող ժամանակահատվածում հուշարձանի կրած փոփոխությունները և փաստագրել դրանք:

4) տեղում կատարված ուսումնասիրությամբ ճշտել նոր հայտնաբերված օբյեկտի պատմամշակութային արժեքը, զբաղեցրած տարածքը և գրառել նկարագրական, տեղագրական, բնութագրական տվյալները, լուսանկարել, կատարել սխեմատիկ չափագրություններ, վկայականին կից վավերագրական նյութում նշել հուշարձանի զբաղեցրած ու իր հետ պատմականորեն և գործնական առումով կապված տարածքը և դրանց իրադրության վիճակը նշել WGS-84 կոորդինատային համակարգով 1:10000 մասշտաբի տեղահանույթի վրա:

5) կամերալ աշխատանքների ընթացքում լրամշակել դաշտային աշխատանքների, նոր հայտնաբերումների, հետազոտությունների նյութերը: Նախկինում կազմված վկայագրերում նյութերի լրամշակման հիման վրա կազմել առանձին ներդիրներ՝ նշելով դրանում բերված տվյալների աղբյուրները, հեղինակը, ժամանակը, լուսանկարները և սխեմատիկ չափագրությունները:

6) նոր հայտնաբերված օբյեկտների պետական հաշվառման փաստաթղթերը նախարարության փորձագիտական հանձնաժողովում քննարկման համար դրանց հետ միաժամանակ ներկայացնել հիմնավորված առաջարկություն՝ օբյեկտի պատմամշակութային արժեք ներկայացնելու, նորահայտ հուշարձանի կարգավիճակ տալու և դրա նշանակության վերաբերյալ:

7) դաշտային ուսումնասիրությունների հիման վրա կազմված կամ լրամշակված վկայագրերը և դրանց վավերագրական նյութերով բոլոր փաստաթղթերը և ներդիրները էլեկտրոնային 1 (մեկ) օրինակով ներկայացնել լիազոր մարմին (կցելով ուղեկցող գրությանը)՝ ծառայողական նպատակներով օգտագործման նպատակով:

Միաժամանակ, անհրաժեշտ է ուսումնասիրությունների ժամանակ՝ տվյալների ճշտման արդյունքում հայտնաբերված կամ պետական ցուցակներում ընգրկված, սակայն իրականում գոյություն չունեցող հուշարձանների վերաբերյալ նախարարություն ներկայացնել տեղեկատվություն՝ կցելով փաստագրական նյութերը:

3. Սույն մասի **2-րդ կետով** կազմված, լրամշակված վկայագրերի կամ հստակեցված փոփոխված տվյալներին համապատասխան՝ պետական ցուցակին համապատասխան ձևաչափով, ցուցակների կազմում (լրամշակում) ըստ վարչատարածքային միավորների և

ներկայացում նախարարություն՝ ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակներում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ առաջարկությամբ:

Մաս II. Հուշարձանների դասակարգում և ցուցակագրում - 90 հուշարձան.

1. Պետական հաշվառման աշխատանքների իրականացման շրջանակում հայտնաբերված պատմամշակութային արժեք ներկայացնող օբյեկտների դասակարգում ըստ տեսակի, բնույթի նշանակության և վարչատարածքային միավորների և ցուցակագրում:

2. Ցուցակների թղթային և էլեկտրոնային 1 (մեկ) տարբերակի ներկայացում նախարարություն:

Մաս III. Հայկական պատմամշակութային ժառանգության գիտատեղեկատու շտեմարանում վավերագրերի թվայնացում (410 հուշարձան).

Շտեմարանում վավերագրերի թվայնացման համար անհրաժեշտ է.

1. Պետական ցուցակներին համապատասխան յուրաքանչյուր հուշարձանի համար շտեմարանի թղթապանակների ստեղծում՝ ներառելով հուշարձանի տվյալներ:

2. **Թղթապանակներում հուշարձանի տվյալների դասակարգում՝**

- 1) հուշարձանի տեսակի, բնույթի, նշանակության,
- 2) հուշարձանի պահպանության և օգտագործման ներկա վիճակի,
- 3) վկայագրի,
- 4) գրականությունը, արխիվային աղբյուրները, նկարագիրը,
- 5) վավերագրերի (հանույթներ, չափագրություններ, լուսանկարներ, այդ թվում՝ արխիվային և գիտական հրատարակություններում առկա նյութեր),
- 6) պահպանական գոտիներ և պայմանակարգեր:

3. Սույն մասի 1-ին և 2-րդ կետերի տվյալների ներմուծում համակարգիչ, մշակում, խմբագրում և սրբագրում:

4. 2025 թ. ընթացքում կազմված գիտատեղեկատու շտեմարանի թվայնացված թղթապանակների (վավերագրերի) ցուցակը հանձնել լիազոր մարմնին:

Մաս IV. Հուշարձանների պահպանական գոտիների նախագծում (այդ թվում՝ լրամշակում) և թողարկում (170 հուշարձան).

1. իրականացնել պահպանական գոտիների համակարգի նախագծում և դրանց օգտագործման պայմանակարգերի կազմում (այդ թվում՝ լրամշակում).

1) թվով 150 հուշարձանի պահպանական գոտիների նախագծերի կազմում և թողարկում՝ համաձայն Հավելվածի.

2) **թվով 20** հուշարձանի պահպանական գոտիների նախագծերի կազմումը նախատեսվում է հուշարձանների պատմական միջավայրի վտանգման հրատապ անհրաժեշտության դեպքերում, որոնց տվյալները կտրամադրվեն ընթացիկ տարում,

2. 1-ին կետում նշված աշխատանքների իրականացման համար առաջադրվող պահանջները.

1) աշխատանքների նախնական փուլում ծանոթանալ ցանկում ընդգրկված հուշարձանների վկայագրերի և կից քարտեզագրական նյութերի հետ՝ պարզելով դրանց բնույթին վերաբերող տվյալները, լուսանկարները, չափագրությունները, առկա տեղահանույթները 1:500-ից մինչև 1:25000 մասշտաբով, դրանց բացակայության ժամանակ՝ օգտվել այլ արխիվներից և ֆոնդերից, դուրս գրել պահպանական միավոր հուշարձանի մեջ մտնող բոլոր հուշարձանների մասին եղած տեղեկությունը՝ այն առումով, որ դաշտային և կամերալ աշխատանքների ընթացքում ճշտագրվեն, լրացվեն անորոշություններն ու բացթողումները,

2) առկա հանույթի վրա նշել հուշարձանի տարածքը (հուշարձանի անմիջական ազդեցության հողատարածք) և առանձին պահպանական միավորի մեջ մտնող բոլոր հուշարձանների (բացի փոքր ձևերից) զբաղեցրած տարածքները՝ WGS-84 համակարգով թվայնացնել դրանց տարածքի և պահպանական գոտիների սահմանագծերի բեկյալների գագաթները (անկյունները): Հուշարձանի տարածքում նշել դրա տեղադիրքը (ըստ կառույցի կամ կոթողի) տարածքի սահմանների նկատմամբ: Սահմանագծերը նշել՝

ա) հուշարձանի զբաղեցրած տարածքը՝ հոծ գծով,

բ) հուշարձանի պահպանության գոտին՝ հուշարձանի պատմական միջավայրի անմիջական ազդեցության և հնարավոր հնագիտական շերտերի որոշակի պահպանության պայմանակարգով (ռեժիմ) կանոնակարգվող տարածքը, հոծ գծիկներով,

գ) կառուցապատման կարգավորման գոտին՝ հուշարձանի պատմական միջավայրի առկա կառուցապատման սկզբունքների և քաղաքաշինական կերպարի պահպանման, ներդաշնակ զարգացման և բարենպաստ տեսողական ընկալման պայմանակարգով (ռեժիմ) կանոնակարգվող տարածքը՝ կետ գծիկներով (ըստ անհրաժեշտության),

դ) լանդշաֆտի պահպանման գոտին՝ հուշարձանի պատմական միջավայրի բնական կամ պատմականորեն ձևավորված ռելիեֆի, ջրային մակերեսների և բուսականության պահպանության ռեժիմի պահպանության ապահովման նպատակով սահմանված տարածքը՝ կետերով (ըստ անհրաժեշտության):

3) հուշարձանների պահպանական գոտիների սահմանների կազմման ժամանակ առաջնորդվել դրանցից յուրաքանչյուրով կարգավորման ենթակա անհրաժեշտություններով և պատմական միջավայրի անխաթարությունն ապահովելու պահանջով: Նախատեսվող գոտիները նախագծելիս հաշվի առնել դրանց

օգտագործման պայմանակարգերով կարգավորվող դրույթները (նշելով պայմանակարգում): Յուրաքանչյուր գոտու պայմանակարգ պետք է նախատեսի հնարավոր թույլատրելի և անթույլատրելի (սահմանափակող) օգտագործման և/կամ կառուցապատման պայմաններ (դրույթներ):

4) եթե առկա են այնպիսի հուշարձաններ, որոնց գոտիները, ըստ տեղադրության, հնարավոր է կազմել ընդհանուր մեկ պահպանական միավորի մեջ, ապա անհրաժեշտ է պահպանական գոտու համակարգում գտնվող հուշարձանների զբաղեցրած տարածքները ևս նշել հոժ գծերով՝ իրենց համապատասխան անվանումներով:

5) պահպանական գոտիների **նկարագրական-բնութարական տեղեկանքում** առավել ընդարձակ ներկայացնել պահպանական գոտիների, դրանց սահմանների նկարագիրը և **դրանց ընտրության հիմնավորումները:**

3. Կամերալ աշխատանքներ.

1) Դաշտային աշխատանքների արդյունքները մշակել համաձայն Կարգի՝ ապահովելով համակարգչային թողարկման համար անհրաժեշտ առավելագույն պայմանները:

2) Այդ նպատակով համադրել գեոդեզիական հանույթների առկա տվյալները և նախարարության կողմից ՀՀ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեից ձեռք բերված PDF ձևաչափով, WGS-84 համակարգով կազմված (PDF ձևաչափով) քարտեզագրական նյութերը՝ թվայնացված տվյալներն արտահայտելով հանույթների վրա:

3) Ուսումնասիրության արդյունքները մշակել և ներառել համակարգիչ՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թ. ապրիլի թիվ 438 որոշմամբ հաստատված Կարգի N 3 ձևի՝ նախատեսելով պահպանական գոտիների նախագծի յուրաքանչյուր առանձին գոտու պայմանակարգը՝ տեքստային առանձին ձևակերպմամբ: Հուշարձանի զբաղեցրած տարածքի շուրջը սահմանվող պահպանական գոտիների նախագծում նշել հուշարձանի համառոտ բնութագիրը, հուշարձանի զբաղեցրած տարածքը, պահպանական գոտիների սահմանները, դրանց որոշման հենակետերը, մոտենալու ուղիները: Թողարկված նախագծի վրա հուշարձանի պահպանական միավորի անվան հետ (փակագծում) նշել նաև հուշարձանի պետական ցուցիչի համարը՝ հստակեցնելու համար հուշարձանի առկայությունը պետական ցուցակում:

4. Պահպանական գոտիների նախագծերի թողարկումը.

1) թողարկել 6 թղթային և 1 էլեկտրոնային օրինակով,

2) թողարկված նախագծերի 1-ական թղթային և էլեկտրոնային օրինակները (գոտու հատակագիծը՝ DWG ձևաչափով)՝ ուղեկցող գրությամբ ներկայացնել նախարարություն, որոնց վերաբերյալ դրական եզրակացություն ստանալուց հետո՝ մնացյալ 5-ական օրինակը ներկայացնել պետական լիազոր մարմնին, իսկ բացասական եզրակացության դեպքում՝

ուղղել անճշտությունները և լրամշակված նախագիծը կրկին ներկայացնել նախարարություն:

5. Հուշարձանների պահպանական գոտիների նախագծերի թողարկումները նախարարություն ներկայացնել մինչև 2026 թ. հունվարի 20-ը:

6. Տեղական ինքնակառավարման կամ պետական կառավարման տարածքային մարմիններից ստացված դիտողությունների և առաջարկությունների դեպքում դիտարկել գոտիների նախագծերի լրամշակման անհրաժեշտությունը, հակառակ դեպքում՝ նախնական նախագծերը համապատասխան հիմնավորումներով կրկին ներկայացնել նախարարություն, համաձայնեցման գործընթացն ապահովելու համար:

Մաս IV. «Հուշարձան» տարեգրքի «ԻԳ» և «ԻԴ» հատորների հրատարակում.

2025 թ. իրականացնել «Հուշարձան» տարեգրքի «ԻԳ» և «ԻԴ» հատորների հրատարակման աշխատանքները: Դրա բովանդակությունը և գրքի կառուցվածքը ներկայացնել նախարարության հաստատմանը: Տարեգրքի ծավալը նախատեսել 20 մամուլի չափով, առնվազն 300-ական տպաքանակով:

1. «Հուշարձան» տարեգրքի բովանդակությունը կարող է ներառել հուշարձանների պահպանության բնագավառի հետևյալ թեմատիկան.

- 1) Նորահայտ հուշարձաններ,
- 2) Հուշարձանների պահպանություն,
  - ա) հուշարձանների պահպանության և օգտագործման բնագավառի իրավական դաշտը,
  - բ) հուշարձանների պահպանության խնդիրներ,
  - գ) հուշարձանների պահպանության ժամանակակից մեթոդներ:
- 3) Հուշարձանների վերաբերյալ ուսումնասիրություններ.
  - ա) պատմական ուսումնասիրություններ,
  - բ) հուշարձանների պատմաճարտարապետական և հնագիտական ուսումնասիրությունների վերաբերյալ տեղեկություններ,
  - գ) հնագիտական հուշարձանների հետախուզում, պեղումներ և դրանց արդյունքներ,
  - դ) հուշարձաններին վերաբերող նոր ուսումնասիրությունների հրատարակություններ:
- 4) Հուշարձանների ամրակայում, նորոգում և վերականգնում.
  - ա) հուշարձանների վերականգնողական աշխատանքների մեթոդներ, մասնագիտական տեղեկատվություն,
  - բ) շինարվեստի և ճարտարապետական մտքի զարգացման վերլուծություն,
  - գ) հուշարձանների վերականգնողական և վերակառուցման շերտագրություն,
  - դ) շինարվեստի կիրառման և ճարտարապետական մտքի զարգացում:
- 5) Հուշարձանների ուսումնասիրության և դրանց պահպանության բնագավառի երախտավորներ:

6) Այլ թեմատիկ նյութեր:

2. «Հուշարձան» տարեգրքի կազմումը և հրատարակումն իր մեջ ներառում է.

- 1) տեքստերի և հեղինակների ցուցակի կազմում,
- 2) հոդվածների շարադրում և խմբագրում,
- 3) լուսանկարների, գրչանկարների, գծագրերի և աղյուսակների կազմում,
- 4) հոդվածների անոտագիաների կազմում և թարգմանում անգլերեն և ռուսերեն լեզուներով,
- 5) լուսանկարների, քարտեզների և աղյուսակների ներմուծում համակարգիչ և մշակում,
- 6) տեքստերի ներմուծում համակարգիչ և սրբագրում,
- 7) գիտատեղեկատու ապարատի կազմում՝ անձնանունների, տեղանունների և հուշարձանների ցանկերի կազմում,
- 8) «Հուշարձան» տարեգրքի մակետավորում,
- 9) տպագրում:

Մաս V. Վտանգված և վերականգնվող պատմամշակութային անշարժ հուշարձանների պեղումներ.

Կատարել հնագիտական ուսումնասիրություններ հինգ հուշարձանի տարածքներում – (պեղման ենթակա հուշարձանների ցուցակը կներկայացվի ընթացիկ տարում).

Հուշարձանների պեղումները կատարել ՀՀ կառավարության 2002 թ. ապրիլի 20-ի N 438 «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» որոշմամբ հաստատված կարգի IV գլխի պահանջներին համապատասխան:

Մաս VI. Հայաստանի Հանրապետության պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակի վերանայում: Երևան քաղաք – 270 հուշարձան.

Կատարել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի հոկտեմբերի 7-ի «Հայաստանի Հանրապետության Երևան քաղաքի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակը հաստատելու մասին» N 1616-Ն որոշման N 1 Հավելվածի, 2007 թվականի ապրիլի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներում լրացումներ կատարելու մասին» N 456-Ն որոշմամբ հաստատված N 5 Հավելվածի ցուցակների մոնիթորինգ, ցուցակներում ընդգրկված հուշարձանների հաշվառման փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, վեր հանել դրանցում ընդգրկված հուշարձանների անվանումների, ժամանակագրական և հասցեների տվյալների վերաբերյալ անճշտությունները, վրիպակները, կազմել 270 հուշարձանի ցուցակը, նախարարություն ներկայացնել հնարավոր փոփոխությունների ու լրացումների

վերաբերյալ առաջարկություններ, միաժամանակ, անհրաժեշտության դեպքում, ցուցակի «Ծանոթագրություն» սյունակում նշել առաջարկվող ճշտումների և լրացումների հիմքերը:

Մաս VII. Սփյուռքի և Լեռնային Ղարաբաղի պատմամշակութային ժառանգության խնդիրների մշտադիտարկում – 220 հուշարձան.

Սփյուռքի և Արցախի հուշարձանների վերաբերյալ գիտատեկատու հոդվածների պատրաստում՝ մատենագիտությամբ և համապատասխան լուսանկարներով, հուշարձանների մշտադիտարկում, արխիվային նյութերի և փաստաթղթերի համակարգում և դասակարգում:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 3,
Կառավարական 2-րդ շենք
ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
Հ/Հ 900011032654
ՀՎՀՀ՝ 02698732

Գլխավոր քարտուղար՝

Լ. Հակոբյան
(ստորագրություն)
4.S.

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ
ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3
ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
Հ/Հ 900018001785
ՀՎՀՀ 02511444
Հեռ.՝ 010 52-66-18

Տնօրեն՝

Ի. Հարությունյան
(ստորագրություն)
4. S.

Ց ՈՒ Ց Ա Կ

Առավել բարձրարժեք, վտանգված և հրատապ կազմման կարիք ունեցող, վերականգնվող, քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման հետ կապված, կառուցապատման գոտիներում գտնվող պատմամշակութային հուշարձանների պահպանական գոտիների կազմման և թողարկման

1. ԵՐԵՎԱՆ քաղաք

1.2. ԱՎԱՆ վարչական շրջան

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	մթա 6 դ. - մթ 2 դ.	Գետառի աջ ափին, Ավանի Կաթողիկե եկղ. - ուց հս	<	
	2.1			Գերեզմանոց Ավանի հյուսիսային	10-17 դդ.	Գետառի աջ ափին, Ավանի Կաթողիկե եկեղեցուց հս, Ավանի և Առինջի միջև, Ավանի հս եզրին	<	
3				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ ԱՎԱՆ-ԱՌԻՆՋ	հեյլեն.	Ավան-Առինջ թաղ., Մարշալ Բաբաջանյան փող.	<	
7				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ ԱՎԱՆԻ	մթա 4 հազ. 2-րդ կես - 2 հազ.	Դուրյան և Չարենց թաղամասերից 150 մ աե	<	մի մասը մտնում է Կոտայքի մարզի մեջ (ըստ Կարո Այվազյանի)

4. ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ մարզ

4. 39 ԼԻՃՔ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	մթա 2-1 հզմ	հվ մասում	<	գյուղի հվ եզրին

4.84. ՎԱՐԴԱՁՈՐ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ		գյուղից 2 կմ հս-ամ	<	

5. ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶ

5.7. ՄՏԵՓԱՆԱՎԱՆ քաղաք

1	2	3	4	5	6	7	8	9
24				ՁԻԹՀԱՆ	19 դ.		S	
29				ՋՐԱՆՑՔ	19-20 դդ.	քաղաքից 1 կմ ան, Ձորագետի կիրճում	S	

5.7 ՏԱՇԻՐ քաղաք

1	2	3	4	5	6	7	8	9
8.				ԿԱՄՈՒՐՋ		Տաշիրի ծորում	<	ավերված
10.				ՋՐԱՂԱՑ		Տաշիր գետի ծորում	<	

5.11. ԱԹԱՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.				ԽԱԶՔԱՐ	13 դ.	գյուղի ամ մասում	<	
3.				ՄԱՏՈՒՌ	13 դ.	գյուղի մեջ	<	
4.				ՄԱՏՈՒՌ	13 դ.	գյուղից 3 կմ հս	<	
5.				ՄԱՏՈՒՌ	15 դ.	գյուղի հվ եզրին	<	
6.				ՄԱՏՈՒՌ	17 դ.	գյուղից 100 մ հս-ամ	<	
				Գերեզմանոց	13-15 դդ.	գյուղի մեջ	<	
7.				ՀՈՒՇԱՂՔՅՈՒՐ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՀՎԱԾՆԵՐԻՆ	1961 թ.	գյուղի հս-ան եզրին	S	
8				ՀՈՒՇԱԿՈԹՈՂ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՀՎԱԾՆԵՐԻՆ	1955 թ.	գյուղի ան եզրին	S	7 նոր գոտի

5.12. ԱՀՆԻԶՈՐ գյուղ

1	2	3	4	5	6	8	8	9
1				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք. ա. 2-1 հազ.	գյուղից 3 կմ հվ	<	
	1.1			Դամբարանադաշտ	Ք. ա. 2-1 հազ.		<	
2				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	11-14 դդ.	գյուղի մեջ	<	
	2.4			Մատուռ	13-14 դդ.		<	

5.29 ԳՅՈՒԼԱԳԱՐԱԿ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15				ԶԻԹՀԱՆ	19 դդ.		S	

5.45. ԼՈՐՈՒՏ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2 հազ.	գյուղից 15 կմ հվ, սարի գագաթին, «Փովաշեն» վայրում	<	
4				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	14-15 դդ.	գյուղից 5 կմ հվ	<	
5				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	միջնադա ր	գյուղից 4 կմ աե	<	
6				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ԿԾՎՈՒՏ»	13-14 դդ.	գյուղից 10 կմ հվ	<	
8				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՅՐ (ԷՐ)»	12-17 դդ.	գյուղից 18 կմ հվ, Սարի բուլաղ գետակի աջ ափին	<	
	8.1			Գերեզմանոց	10-15 դդ.		<	
	8.2			Քարայր «Սոթա Վարդապետի էր»	Ք. ա. 13- 9 դդ.« 10- 12 դդ.	«Ծակ քար» հանդամասում	<	
10				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 3-2 հազ.	գյուղից 18 կմ հվ, «Դաշտաբաց» վայրում	<	
11				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 3-2 հազ.	Լորուտ գետի աջ ափին	<	
14				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղի մեջ, «Վերին թաղ»-ում	<	10 նոր գոտի

5. 71. ՄԱՐՑ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԲՆԱԿԵԼԻ ՏՈՒՆ	1907 թ.	գյուղի կենտրոնում	<	
3				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	10-14 դդ.	գյուղի հս-ամ եզրին, «Բեմի խաչքար» տանող ճանապարհի աջ կողմում	<	բլրի վրա
7				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	13-15 դդ.	գյուղից 4 կմ հվ-աե, «Բայդա» վայրում	<	
9				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	10-14 դդ.	գյուղից 1 կմ հս-ամ	<	
10				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ «ԽԱԶԻ ՅԱԼ»	16-17 դդ.	գյուղից 7 կմ աե	<	կիսաքանդ
18				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՄՈՏԿՈՐ»	13-17դդ.	գյուղից 10 կմ հս-աե	<	անտառում, կիսավեր
	18.1			Գերեզմանոց	13-17 դդ.		<	
20				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք. ա. 1 հազ.	գյուղից 2 կմ հս, «Մեծ Պապ» մատուռի մոտ	<	բլրի գագաթին
21				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք. ա. 2-1 հազ.	գյուղից 14 կմ հվ-աե, Լորուտի սար տանող ճանապարհին, «Պողոսի գոմեր» հանդամասում	<	տարածվում է երկու բլուրների միջև
23				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք. ա. 2-1 հազ.	գյուղից 15 կմ հվ-աե, «Նավի թալա» հանդամասում	<	
32				ԿԱՄՈՒՐՋ	15-17 դդ.	Իգատակ գյուղատեղիից 1 կմ հվ, Մարցաջուր գետի վրա	<	Ավերված
33				ԿԱՄՈՒՐՋ ՄՈՏԿՈՐԻ	12-13 դդ.	Մարցաջուր գետի վրա, գյուղից 3 կմ հեռու՝ Լորուտի ճանապարհին	<	Ավերված 15 նոր գոտի

5. 85. ՇԱՄՈՒՏ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

2			ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 1 կմ հվ, Լորուտ-Շամուտ ճանապարհի աջ կողմում	<	ոչ բարձր բլրի գագաթին և լանջերի վրա
3			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	10-16 դդ.	գյուղի ամ եզրին	<	Կիսավեր
4			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ԼԱՍՏՈՒ»	13-17 դդ.		<	
	4.1		Գերեզմանոց	13-17 դդ.		<	
7			ԵԿԵՂԵՑԻ ՍԲ. ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ	17 դդ.	գյուղի մեջ	<	
	7.1		Գերեզմանոց	13-17 դդ.	եկեղեցու շուրջ	<	
8			ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԱԾՆԵՐԻՆ	1962 թ.	գյուղի աե եզրին	S	44

5.110 ՔԱՐԻՆՁ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք. ա. 2-1 հազ.	Մարցագետի հովտից Դսեղ տանող հին ճանապարհին	<	
3				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	10-13 դդ.	գյուղի հս-աե եզրին	<	
	3.1			Եկեղեցի Սբ. Սարգիս	5-7 դդ.		<	կառուցել են Մարտիրոսն ու Սարգիսը
4				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	10-14 դդ.	գյուղից 3 կմ հվ-ամ, Չաթին լեռան գագաթին	<	
5				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	10-14 դդ.	գյուղից 3 կմ հս	<	ծորի մեջ
6				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	10-15 դդ.	գյուղից 4 կմ հս	<	ծորի մեջ
8				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	12-18 դդ.	գյուղի քարհանքից 0.5 կմ հս-աե	<	
9				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	11-20 դդ.	գյուղի մեջ	<	բլրի վրա

10				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	10-19 դդ.	գյուղից 2 կմ ան, Մարց գետի ձախ ափին	<	ավերված
11				ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԲԼՈՒՐՆԵՐ	Ք. ա. 2-1 հազ.	գյուղի հս կողմում, Սր. Սարգիս եկեղեցուց հս	<	տարածքում առկա են միջնադարյան թաղումներ
13				ԵԿԵՂԵՑԻ	1850-60-ական թթ.	գյուղի կենտրոնում	<	
14				ԻՋԵՎԱՆԱՏՈՒՆ	10-13 դդ.	Մարցագետի ձախ՝ բարձրադիր ափին	<	ավերված
15				ԽԱԶՔԱՐ	10-11 դդ.	գյուղից 1 կմ հս-ան, քարհանք տանող ճանապարհին	<	ընկած է գետնին
16				ԽԱԶՔԱՐ	13 դ.	գյուղից 4 կմ ան	<	ընկած է գետնին
18				ՋՐԱՂԱՅ	10-15 դդ.	Մարց գետի ձախ ափին	<	ավերված, պահպանվել են հիմնապատերը
19				ՋՐԱՂԱՅ	18-20 դդ.	Մարց գետի ձախ ափին	S	կիսավեր

6. ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶ

6.19 ԲՋՆԻ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
43. (Լր.)				ՄԱՏՈՒՌ	18-19 դդ.	գյուղի մեջ, արաղացի մոտ	S	
44.				ՄԱՏՈՒՌ «ԽԱՆԳՐԱ ԺԱՄ»	ուշ միջնադ.	գյուղի հս եզրին, «Վանքի ծոր» վայրում	S	վերակառ. 20 դ. սկիզբ
45.				ՄԱՏՈՒՌ ԿԻՐԱԿՆԱՄՈՒՏ	միջնադ.	գյուղի հվ-ան մասում	S	վերականգ. 20 դ.
47.				ՄԱՏՈՒՌ ՍԲ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ	20 դ. սկիզբ	գյուղից 0.5 կմ հս	S	

6.26 ԳՈՂԹ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

1.			ԱՄՐՈՑ	Ք. ա. 14-9 դդ., 16-17 դդ.	գյուղից 2,5 կմ հվ-ամ, Ազատ գետի աջ ափին	<	
2.			ԱՄՐՈՑ	Ք. ա. 12-9 դդ.	գյուղից հս-ամ	<	
	2.1		Դամբարաններ	Ք. ա. 12-9 դդ.	Գողթ-Գեղարդ ճան. ձախ կողմում	<	դամբանաբլուրներ
3.			ԱՄՐՈՑ	Ք. ա. 2 – Ք. հ. 4 դդ.	գյուղից 1 կմ հվ-ան	<	
7.			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	5-17 դդ.	գյուղից 3.5 կմ հվ-ան,	<	«Ալիմարդան» վայրում
	7.1		Եկեղեցի	9-10 դդ.		<	պահպանվել են հիմքերը
		7.1.1	Գերեզմանոց	5-17 դդ.		<	խաչքարերով
8.			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ԲԱՅԲՈՒԴ»	5-17 դդ.	գյուղից 5 կմ հվ, Խոսրովի արգելոցում	<	1.5 հա
	8.1		Եկեղեցի	5-7 դդ.		<	բազիլիկ տրահ, կիսավեր
		8.1.1	Գերեզմանոց	5-17 դդ.	եկեղեցու շրջակայքում	<	
9.			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	10-17 դդ.	գյուղից 3 կմ հս-ան, Երևան-Գեղարդ խճուղու երկու կողմում	<	«Բուրդիկ» վայրում
	9.1		Սրբատեղի «Հազի մեր»	14-15 դդ.	խճուղու ձախ կողմում	S	տարածքում կան խաչքարեր
10.			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	10-13 դդ.	գյուղից 3 կմ հվ, Խոսրովի արգելոցում	<	«Էլիջա» վայրում
	10.1		Գերեզմանոց	10-13 դդ.		<	
11.			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՆՈՐ ԳՅՈՒՂ»	10-17 դդ.	գյուղից 4.5 կմ հս-ան, Գողթ գետի ձախ ափին	S	կոչվում է նաև «Խարաբա», «Թազաքեն դ»
13.			ԵԿԵՂԵՑԻ	10-13 դդ.		<	ավերված
	13.1		Գերեզմանոց	10-13 դդ.		<	
23.			ՎԻՇԱՊԱՔԱՐ	Ք. ա. 3-2 հազ.	գյուղի հս-ան մասում, Նոր գերեզմանոցի կենտրոնում	<	77

6.67 ՖԱՆՏԱՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

5. (Լր.)			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջնադար	գյուղից 6 կմ ան	S	«Աղգյուլ» վայրում
6. (Լր.)			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջանդար	գյուղից 6.5 կմ հս-ան	S	«Կուրու խարա-բա» վայրում
7.			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջանդ.	գյուղի հս-ան մասում	S	«Փոստի ծորի քյալաֆեք» վայրում
8. (Լր.)			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջնադ.	գյուղից 6 կմ հվ-ան, «Կաղավեր» գյուղատեղիից 1 կմ հվ-ան	S	«Քինքյանդ» վայրում

«ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ

8.5. ՄԵՂՐԻ քաղաք

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ԿԱՄՈՒՐՋ 1		Մեղրի գետի վրա		
				ԿԱՄՈՒՐՋ 2		Մեղրի գետի վրա		

8.6. ՍԻՍԻԱՆ քաղաք

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ԺԱՅՈՒԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱԼԻՐ	մթա 2 հազ.	քաղաքից 8 կմ հս	<	նոր հայտնաբերված

8.9. ԱԼՎԱՆՔ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ՔԱՀՐԻԶՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ	18-20 դդ.	գյուղի հվ եզրին	<	գործող, նոր հայտնաբերված

8.10 ԱԻՆԱԹՅԱՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	ուշ միջ-նադար	գյուղից մոտ 500 մ հվ	<	

6.			ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 3-1 հազ.	գյուղի շրջակայքում, հիմնականում՝ Ախ- լաթյան-Տոլորս ճանա- պարհի ուղղությամբ	<	ավերված է
----	--	--	---------------	------------------	---	---	-----------

8.13 ԱՆԳԵՂԱԿՈԹ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.				ԲԱՅՕԹՅԱ ԿԱՅԱՆ ԾԱՂԿԻ ՍՈՒՐԲ	քարի դար	գյուղի հվ-աե եզրին, Որոտանի կիրճի ձախ ափին, հրվանդանի վրա և լանջերին	<	
	1.1			Մատուռ «Ծաղկի սուրբ»	միջնադար		<	ավերված է
	1.2			Քարայր Ծաղկի սուրբ	միջնադար	մատուռից մոտ 200 մ աե, ծոր իջնող ճանապարհի եզրին	<	Քարայր Փլված զաղա
2.				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2 հազ. սկիզբ	գյուղի հվ եզրին, Որո- տանի կիրճի ձախափ- նյա դարավանդաձև լանջերին	<	ավերված է
	2.1			Գյուղատեղի Անգեղակոթ	վաղ միջնա- դար-19 դ. վերջ	գյուղից հվ	<	բրոնզեդարյա և բնակատեղիի տարածքում է
		2.1.1		Գերեզմանոց	15-16 դդ.	գյուղատեղիի հս եզրին, ջրավազանի մոտ	<	ավերված է
		2.1.2		Գերեզմանոց	16-17 դդ.	գյուղատեղիում, «Նոյնու» աղբյուրի մոտ	<	ավերված է
		2.1.3		Գերեզմանոց	16-19 դդ.	գյուղատեղիի հվ մասում	<	ավերված է
		2.1.4		Ջրաղաց	19 դ.		S	
3.				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 1 հազ. 2-րդ կես	գյուղից 1.5 կմ հս-ամ, Սբ. Վարդան եկեղեցուց հս	<	
	3.1			Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 1 հազ. 2-րդ կես	բնակատեղիի աե մասում	<	
7.				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	10-17 դդ.	գյուղի մեջ, Սբ. Աստվա- ծածին եկեղեցուց աե	<	ավերված է
8.				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	19 դ.	գյուղի մեջ, մանկապարտեզի մոտ	S	փոքր է, ավերված
14.				ԵԿԵՂԵՑԻ	միջնադար	գյուղի կենտրոնում	<	կիսավեր է

	14.1		Գերեզմանոց	ուշ միջնադար-19 դ.	եկեղեցու հվ և ամ կողմերում	<	ավերված է
16.			ԵԿԵՂԵՑԻ «ԱՋԱՐԱՓՐԿԻՉ»	ուշ միջնադար	գյուղի հվ կողմում, քարի մշակման արտադրամասի մոտ	<	կիսավեր է. հս պատի դեր է կատարում խաչերով հարդարված ժայռը
	16.1		Գավիթ	ուշ միջնադար	կից է եկեղեցուն ամ-ից	<	ավերված է
19.			ԺԱՅՌԱՊԱՏԿԵՐՆԵՐ	Ք.ա. 5-4 հազ.	Ուղտասարում	<	
20.			ԽԱՉՔԱՐ ԳՈՒԼՆԱԶԻ	1324 թ.	գյուղից մոտ 500 մ ան, դաշտում	<	ընկած է
24.			ԶԻԹՇԱՆ	19 դ.	գյուղի մեջ, Սբ. Աստվածածին եկեղեցուց հս	<	
27.			ՔԱՐԱՅՐ - ԿԱՅԱՐԱՆ	միջնադար	գյուղից 0.5 կմ ամ, Սբ. Վարդան եկեղեցուց 40 մ ամ	<	
28.			ՔԱՐԱՅՐ - ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐ	միջնադար	գյուղի հվ-ամ եզրին, Սբ. Աստվածածին եկեղեցու մոտ	<	4 քարայր

8.20 ԲԱԼԱՔ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 7-4 դդ.	գյուղից 1.5 կմ ան, Որոտանի աջ ափին	<	
	1.1			Դամբարանադաշտ	վաղ երկաթի դար-Ք.ա. 6-4 դդ.	ամրոց-քնակատեղիից հվ և ան, դարավանդի վրա	<	

8.22 ԲՆՈՒՆԻՍ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	ուշ միջնադար	գյուղի հվ եզրին, բարձունքի վրա, Սբ. Մարիամ Աստվածածին նորաշեն սրբատեղիի մոտ	S	ավերված է
3				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ԱՂԱՇԻ	միջնադար-20 դ. սկիզբ	գյուղից 2 կմ ամ	<	

	3.1		Գերեզմանոց	միջնա- դար-20 դ. սկիզբ		<	
5			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ՋԱՆՂՈՒԹԱՐԱՆ	10-17 դդ.	գյուղից 500 մ հվ-ամ	<	100
	5.1		Գերեզմանոց	10-17 դդ.		<	

8.23 ԲՈՆԱԿՈԹ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2				ԱՄՐՈՑ ՈՐՁԱԲԵՐԴ - 1	Ք.ա.1 հազ. կեսեր	գյուղից 500 մ հս	<	
4				ԲՆԱԿԵԼԻ ՔԱՐԱՅՐԵՐ	ուշ միջ- նադար	գյուղից 1-2 կմ հս-աե, «Ծակերի ձոր» վայրում	<	
7				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	միջնա- դար- 20 դ.	գյուղի հս-աե կողմում, Բոնակոթ- Սիսիան ճանապարհից ձախ	S	
8				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ԿԼԵՎԱՆՍ	15-19 դդ.	գյուղից 2 կմ հս	<	այլ անվանումներ՝ Գայլոց վանք, Կիլեվանց
11				ՀՈՒՇԱՂՔՅՈՒՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎՎԱԾՆԵՐԻՆ	1946 թ.	գյուղի կենտրոնում	<	
13				ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎՎԱԾՆԵՐԻՆ	1988 թ.	գյուղի կենտրոնում	<	ճարտ.՝ Ա. Իսրայելյան, քանդ.՝ Գ. Բաղդասարյան
15				ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ՍԱՄՍՈՆ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆԻ ԵՎ ԼԻՊԱՐԻՏ ԻՄՐԱՅԵԼՅԱՆԻ	1970-ական թթ.	գյուղի մեջ	S	

8.29. ԳՈՒԴԵՄՆԻՍ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ		Գուդեմնիս-Վահրավար խաչմերուկից ձախ, թմբի վրա	S	

8.39. ԼԻՃՔ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ		գյուղից 1,5 կմ հվ ամ	S	խաչքարերով
				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ԹԱՂԱՄԻՐ		գյուղից 2,5 կմ հվ-աե	S	
				ԿԱՄՈՒՐՋ ԹԱՂԱՄԻՐԻ	17 դ.	գյուղից 1,5 կմ հս	<	

8.69 ՇԱՂԱՏ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԱՄՐՈՅ ՇԱՂԱՏ - 1	վաղ-միջին բրոնզի դարեր, Բ.ա. 6-4 դդ.	գյուղի ամ եզրին	<	այլ անվանում՝ Խոնդուզ
	1.1			Բնակատեղի	վաղ-միջին բրոնզի դարեր, Բ.ա. 6-4 դդ.		<	հասնում է մինչև Շաղատ-3 ամրոց. տարածքը մասամբ մեյիորացված է
	1.2			Ղամբարանադաշտ	վաղ-միջին բրոնզի դարեր, Բ.ա. 6-4 դդ.	աե դարավանդի վրա	<	ավերված է. դամբարաններից մեկում հայտնաբերվել է ֆալածև կոթող
2				ԱՄՐՈՅ ՇԱՂԱՏ - 2	վաղ բրոնզի դար-միջնա-դար	գյուղի աե եզրին, Որոտանի աջ ափին	<	այլ անվանում՝ Նարինկալա
3				ԱՄՐՈՅ ՇԱՂԱՏ - 3	Բ.ա. 6-4 դդ.	գյուղի հս եզրին, սարավանդի վրա	<	մասնակի ավերված է
4				ԱՄՐՈՅ ՇԱՂԱՏ - 4	Բ.ա. 6-4 դդ.	գյուղից մոտ 1.5 կմ հս	<	
8				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՅ	19-20 դդ.	գյուղի աե եզրին	S	
9				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջնադար	գյուղից մոտ 1 կմ հս-ամ, ձորակում	<	ավերված է. կարծիք կա, որ Հին Շաղատն է
	9.1			Գերեզմանոց	միջնադար	գյուղատեղից ամ, բլրի վրա	<	ավերված է

10	9.2	Գերեզմանոց	միջնադար	գյուղատեղից աե, բլրի վրա	<	նստած է բրոնզեդարյան դամբարանադաշտի վրա
	9.3	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղատեղի աե կողմում, բլրի վրա	<	ավերված է
		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	միջնադար-20 դ. սկիզբ	գյուղից մոտ 6 կմ հս-ամ, Նախիջևան տանող ճանապարհին, Արագլի-ջուր գետի ձախ ափին	<	գյուղատեղի Արեքլու. ավերված է, տարածքում տեղավորված է լեռնանցքը հսկող զինվորական վաշտերից մեկը
11		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ ՇՈՔԱՐ	միջնադար-20 դ. սկիզբ	գյուղից մոտ 2.5 կմ հս-ամ	<	ավերված է
	11.1	Գերեզմանոց	միջնադար	գյուղատեղիի հս-ամ եզրին, բլրի վրա	<	ավերված է
	11.2	Ժայռապատկեր	Ք.ա. 3-2 հազ.	գյուղատեղիի հս եզրին	<	
13		ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ ՃԳՆԱՎՈՐԻ ՍԱՐ	միջին բրոնզի դար	գյուղից մոտ 1 կմ հվ	<	
	13.1	Մատուռ	19 դ.	սարի հվ բարձունքին	<	
14		ԿԱՄՈՒՐԶ	19 դ.	գյուղից մոտ 1.5 կմ հս, Որոտան գետի վրա	<	կառուցել է Մելիք Թանգին. երկթռիչք է, ավերված
16		ԶԻԹՎԱՆ	19 դ., վերակառ. 1970-ական թթ.	գյուղի մեջ, Սբ. Գևորգ եկեղեցուց ամ	S	

8.99 ՏԱՆՁԱՏԱՓ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10 նոր				ԿԱՄՈՒՐԶ	1936 թ.	գյուղից 1 կմ հվ-ամ, Աղանձաջուր գետի վրա	S	միաթռիչք
11 նոր				ԶՐԱՂԱՅ	19-20 դդ.	գյուղի ամ եզրին, «Չոփ ծոր»-ում, գետի ձախ ափին	S	գործող է 40

8.100. ՏԱՇՏՈՒՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

10. ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ

10.2 ԲԵՐԴ քաղաք

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԱՄՐՈՑ «ԲԵՐԴ»	Ք.ա.1 հազ.	քաղաքի հվ-աե եզրին, զբոսայգու տարածքում	<	պահպանվել են մնացորդները
	1.1			Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 1 հազ. (Ք.ա. 5-4 դդ.)	ամրոցի մոտ	<	
3				ԲՆԱԿԵԼԻ ՏՈՒՆ	19 դ.	քաղաքի կենտրոնում, քաղաքապետարանի շենքի մոտ	S	
7				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՀԻՆ ԲԵՐԴ»	9-16 դդ.	քաղաքից 1.5 կմ հվ- աե, գետի աջ ափին	<	ավերված է
	7.1			Գերեզմանոց	9-16 դդ.		<	դամբարանադաշտի տարածքում է
8				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՏԱՎՈՒՇ»	9-15 դդ.	քաղաքից հվ-աե, Տավուշ ամրոցի ստորոտին և ամրոցից հվ, գետի երկու կողմում	<	տարածվում է շուրջ 1 կմ
	8.1			Գերեզմանոց	9-13 դդ.	գյուղատեղիի հվ-ամ եզրին, Տավուշ գետի ծախ ափին	<	դամբարանադաշտի տարածքում է
	8.2			Գերեզմանոց	10-13 դդ.	նախորդ գերեզմանոցից մոտ 200 մ հս, բլրալանջին	<	
		8.2.1		Մատուռ	13 դ.	նախորդից 100 մ հս	<	ավերված է
	8.3			Եկեղեցի սբ Աստվածածին	10-13 դդ.	ամրոցի ստորոտին, ոելեի գործարանի դիմաց	<	

		8.3.1	Գավիթ	11-12 դդ.	<	պահպանվել է հվ պատը՝ 1.5-2 մ բարձրությամբ
	8.4		Մատուռ	13 դ.	<	կիսավեր է
9			ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2 հազ.	<	քաղաքից 1.5 կմ հվ- ան, գետի աջ ափին, «Հին Բերդ» գյուղատեղիի գերեզմանոցի տարածքում
10			ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2 -1 հազ.	<	քաղաքից հվ-ան, «Տավուշ» գյուղատեղիի գերեզմանոցում
11			ԵԿԵՂԵՑԻ	13 դ.	<	քաղաքի մեջ, Ս. Մելքումյանի տան մոտ
12			ԵԿԵՂԵՑԻ	13 դ.	<	քաղաքի մեջ, Ս. Մելքումյանի տան մոտ, նախորդ եկեղեցուց հս

10.28 ԵՆՈՔԱՎԱՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 8-7 դդ.	գյուղից 16 կմ հվ-ամ, Գետահովիտ գետի աջ ափին, «Օկոն» ամրոցից 8 կմ հվ-ամ, գյուղի յայլայի մոտ, «Սանգյառ» վայրում	<	
3				ԱՄՐՈՑ «ԲԵՐԴԱՏԵՂ»	Ք.ա. 6-4 դդ.	գյուղից 8 կմ հս-ամ	<	
4				ԱՄՐՈՑ «ԹԻՄԿՈՒՏ ՁՈՐ»	Ք.ա. 1 հազ.	գյուղից 4.5 կմ ան, Գետահովիտ գետի աջ ափին	<	
7				ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	19-20 դդ.	գյուղի ամ եզրին	S	
8				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ԲԱՂԻ ՁՈՐ»	12-13 դդ.	գյուղից 1.5 կմ հվ-ամ	<	
	8.1			Եկեղեցի «Բաղի ձորի խաչ»	12-13 դդ.		<	կիսավեր է

10		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ԿՌԱՆԱՏԱԽՏ»	10-13 դդ.	գյուղից 4-5 կմ ամ, Գետահովիտ գետի ծախս ափին, անտառում	<	
	10.1	Եկեղեցի «Կռանատախտ»	12-13 դդ.		<	միանավ է, կիսավեր
11		ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՍԵՎ ՔԱՐ» («ՕԿՈՆ»)	միջնադար- 20 դ.	գյուղից 17 կմ հվ-ամ, «Օկոն» հանդամասում	<	
	11.1	Աղբյուր («Օկոնի աղբյուր»)	19 դ.		S	կիսավեր է
	11.2	Գերեզմանոց	11-20 դդ.	Եկեղեցու շուրջը	<	
	11.3	Եկեղեցի «Օկոնախաչ»	1863 թ.		<	եռանավ
13		ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2-1 հազ	գյուղի հս-ամ եզրին, գոմերի մոտ	<	ավերված է
14		ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2-1 հազ	գյուղից 4 կմ ամ, «Իշարած» հանդամասում	<	
15		ԵԿԵՂԵՑԻ ՍԲ ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ	13 դ.	գյուղից 1 կմ հվ, Գետահովիտ գետի ծախս ափին, անտառում	<	կիսավեր է
16		ԵԿԵՂԵՑԻ «ԾԹՀԱՆՔ»	12-13 դդ.	գյուղից 2-3 կմ ամ, «Ծթհանք» («Ձիթ- հանք») վայրում, անտառի մեջ	<	կիսավեր է
	16.1	Գավիթ	12-13 դդ.	կից է Եկեղեցուն հվ- ից	<	ավերված է
	16.2	Գերեզմանոց	12-13 դդ.	Եկեղեցու շրջակայքում	<	
	16.3	Ձիթհան	12-13 դդ.	Եկեղեցու մոտ, ժայռի տակ	<	ավերված է
20		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՀՎԱԾՆԵՐԻՆ	1972 թ.	գյուղի սկզբնամասում	S	
21		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՀՎԱԾՆԵՐԻՆ	1990 թ.	գյուղի մեջ	S	

22				ԶՐԱՄԲԱՐ	12-13 դդ.	«Բաղի ծոր» գյուղատեղիից մոտ 1.5 կմ հս-ամ, անտառում	<	
----	--	--	--	---------	--------------	---	---	--

10.36 ԽԱՉԱՐՁԱՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 2 կմ հս-աե, Դիլիջան-Կարմիր խճուղու ձախ եզրին, Գետիկ գետի աջափնյա լեռան զագաթին	<	
2				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 1 հազ.	գյուղի աե կողմում, Աղավնավանք գյուղ տանող ճանապարհի աջ կողմում, Գետիկ գետի ձախ ափին	<	
	2.1			Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 1 հազ.		<	
3				ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 1 հազ.	գյուղից 1.5 կմ հվ-ամ, «Աղբիլիսա» տանող ճանապարհի ձախ կողմում	<	
	3.1			Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 1 հազ.		<	
4				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	10-14 դդ.	գյուղից 4 կմ ամ, «Աղբիլիսա» տանող ճանապարհին, անտառում	<	
5				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	12-15 դդ.	գյուղից 2 կմ ամ, «Աղբիլիսա» գյուղա- տեղի տանող ճանա- պարհից աջ, անտառում	<	
	5.1			Գերեզմանոց	12-15 դդ.	մատուռի շրջակայքում	<	
	5.2			Եկեղեցի	14-15 դդ.		<	ավերված է
	5.3			Մատուռ	12-13 դդ.	գյուղատեղիի աե եզրին	<	ավերված է

6			ԴԱՄԲԱՐԱՆԱԴԱՇՏ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 1 կմ հս, Դիլիջան-Կարմիր խճուղու ձախ եզրին, Գետիկ գետի աջ ափին	<	ավերված է
7			ԿԱՄՈՒՐՋ	12-13 դդ.	գյուղից 2 կմ հս, Գետիկ գետի վրա	<	ավերված է

10.36.1 ՃԵՐՄԱԿԱՎԱՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1				ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ «ՍՊԻՏԱԿ ԵՂՑԻ»	10-14 դդ.	գյուղի տարածքում	<	այլ անվանում՝ «Աղքիլիսա»
	1.1			Եկեղեցի «Սպիտակ եղի»	10-12 դդ.	բլրի վրա	<	այլ անվանում՝ «Աղքիլիսա»
		1.1.1		Գերեզմանոց	10-14 դդ.	եկեղեցու շրջակայքում	<	

150 անուն

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
 Հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 3,
 Կառավարական 2-րդ շենք
 ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
 Հ/Հ 900011032654
 ՀՎՀՀ՝ 02698732

Գլխավոր քարտուղար՝

 _____ Ը. Հակոբյան
 (ստորագրություն) Կ.Տ.

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ
 ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3
 ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
 Հ/Հ 900018001785
 ՀՎՀՀ 02511444
 Հեռ.՝ 010 52-66-18

Տնօրեն՝

 _____ Խ. Հարությունյան
 (ստորագրություն) Կ.Տ.

**ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Ծրագրի կամ քաղաքականության միջոցառման անվանումը	Չափորոշիչը (նկարագրությունը)	Չափորոշիչի տեսակը	Ոչ ֆինանսական ցուցանիշներ					Տարբերության պատճառը (սյուն 2-ում նշված իրավական ակտերի հղումները և սյուն 5-ում նշված տարբերության պարզաբանումները)
			Ցուցանիշի հաստատված կանխա-տեսումը հաշվետու ժամանակահատվածի համար	Ցուցանիշի փոփոխություններն ըստ համապատասխան իրավական ակտի (+/-)	Ճշտված ցուցանիշը հաշվետու ժամանակահատվածի համար (սյուն 1+սյուն 2)	Փաստացի ցուցանիշը (կատարված և ընդունված) հաշվետու ժամանակահատվածում	Հաստատված և փաստացի ցուցանիշների տարբերությունը (սյուն 4-սյ. 3)	
Ա	Բ	Գ	1	2	3	4	5	6

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
 Հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 3,
 Կառավարական 2-րդ շենք
 ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
 Հ/Հ 900011032654
 ՀՎՀՀ 02698732

Գլխավոր քարտուղար՝

 Ա. Հակոբյան
 (ստորագրություն)

Կ.Տ.

ԿԱԶՄԱՎԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն»
 ՊՈԱԿ
 ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3
 ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
 Հ/Հ 900018001785
 ՀՎՀՀ 02511444
 Հեռ.՝ 010 52-66-18

Տնօրեն՝

 Խ. Հարությունյան
 (ստորագրություն)

Կ.Տ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Երևան, Կառավարական տուն 2
Հասցե՝
ՀՎՀՀ 02698732

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

**Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր ՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՆՁՄԱՆ - ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ**

ք. Երևան

Պայմանագրի համարն ու կնքման ամսաթիվը N « ——— » « — » 2025 թ.

Պետական մարմինը՝ ի դեմս ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության գլխավոր քարտուղար Հ. Հակոբյանի, և Կազմակերպությունը, ի դեմս _____ -ի տնօրեն _____ ի, հիմք
(կազմակերպության անվանումը) (անուն ազգանուն)

ընդունելով պայմանագրի կատարման վերաբերյալ բովանդակային վարչության « » « » 2025 թ.-ի դրական եզրակացությունը, կազմեցին սույն արձանագրությունը հետևյալի մասին.

Կազմակերպությունը պայմանագրի շրջանակներում իրականացրել է _____ միջոցառումը, իսկ Պետական մարմինն վճարել է դրա դիմաց՝ պայմանագրով սահմանված կարգով և չափով:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ՝

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
Հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 3,
Կառավարական 2-րդ շենք
ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
Հ/Հ 900011032654
ՀՎՀՀ 02698732

Գլխավոր քարտուղար՝
_____ Հ. Հակոբյան
(ստորագրություն)

Կ.Տ.

Գլխավոր քարտուղարի տեղակալ՝

_____ Վ. Գասպարյան
(ստորագրություն)

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ՝

«Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ
ք. Երևան, Փ. Բուզանդի փ. թիվ 1/3
ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն
Հ/Հ 900018001785
ՀՎՀՀ 02511444
Հեռ.՝ 010 52-66-18

Տնօրեն՝
_____ Խ. Հարությունյան
(ստորագրություն)

Կ. Տ.